

**Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра кіно та телебачення**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Звук та музика у кіно

Галузь знань

02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність

021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Назва освітньої програми

Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Старший викладач Аксьонов Сергій Вікторович	066-304-38-29	serax44@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Звук та музика у кіно – навчальна дисципліна, метою якої є надати теоретичні та практичні знання основ музичної драматургії фільму, аналізу звукового компонента кінофільму, орієнтування в засобах музичної виразності, музичних жанрах та стилях, навички практичного звукового монтажу музики, шумів, а також оволодіння технічними засобами процесів озвучення. Музика в кіно, це інструмент, який здатний підкреслити, додати, зіграти не другу роль акомпанемента, а і головну. Саме навички в цієї галузі розширюють можливості фахівців і з режисури, монтажного та операторського цехів. Тож звукове рішення фільму по праву можна вважати справжнім витвором мистецтва.

Мета курсу - сформувати навички створення звукової експлікації до екранного твору, формування особистого стилю звукоряду, вміння передавати та посилювати драматургічний задум засобами шумового та музичного звукокоридів.

Цілі курсу — надати базові знання в формуванні звукового супроводження фільму, обізнаність зав'язків музичного мистецтва з кіномистецтвом, застосування технічних можливостей в створенні художнього образу.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Звук та музика у кіно» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК8. Здатність працювати у різноманітних творчих колективах.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК1. Високий рівень виконавської майстерності.

ФК4. Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.

ФК10. Здатність здійснювати редакторсько-сценарну, режисерську, операторську, звукорежисерську, телеведучу діяльність в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

Навчальна дисципліна «Звук та музика у кіно» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПРН 1. Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної, режисерської, операторської, звукорежисерської, телеведучої, творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.

ПРН 4. Володіти методами та навичками роботи зі звукозаписувальною та звуковітворювальною технікою та обладнанням.

ПРН 5. Генерувати нові ідеї для втілення їх в аудіовізуальному творі.

ПРН 7. Забезпечувати виразність при втіленні авторського задуму аудіовізуального твору.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. На понятійному рівні – основні категорії, поняття та їх застосування в творчому обговоренні художнього задуму.
2. Описувати: доповнення емоційної складової аудіовізуального твору засобами звукозвукоряду .

Уміння:

1. Практичне використання теоретичних знань.
2. Здатність до динамічних та креативних змін в умовах творчого стресу.
3. Командна співпраця.
4. Вміти розвивати та збагачувати свій задум у процесі виробництва.

Навички:

1. Упорядковувати набуті знання під час виконання індивідуальних завдань.
2. Аргументовано та зрозуміло для команди пояснювати власне бачення реалізації художнього задум, засобами звукоряду, визначення ресурсів, які необхідні для втілення власної ідеї, доведення реалізації задуму до практичного фіналу.
3. Практичне реалізовувати доопрацювання проекту короткого метра під час творчо-виробничого процесу.

4. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	28	28	34	3	5	Обов'язкова

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Звук та музика у кіно — зміст курсу	6	2	—	4	—	—	—	—
Тема 2. Музика у кіно	17	8	—	9	—	—	—	—
Тема 3. Монтаж музики в кіно	24	8	8	8	—	—	—	—
Тема 4. Монтаж шуму	26	6	6	4	—	—	—	—
Тема 5. Тонування	17	4	4	9	—	—	—	—
<i>Усього годин</i>	90	28	28	34	—	—	—	—
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Звук та музика у кіно — зміст курсу 1. Цілі використання звуку у екранному творі. 2. Складові елементи звукоряду	—	—
2	Тема 2. Музика у кіно 1. Розвиток музичної думки в кінематографі. 2. Найпопулярніші кінокомпозитори світу 3. Принципи музичного супроводу — мелодія та акомпанемент 4. Жанри і форми музичних фільмів. 5. Авторський стиль роботи із запозиченою музикою	—	—
3	Тема 3. Монтаж музики в кіно 1. Пріоритети в музичному супроводі 2. Аналіз музичних треків та можливості компонування. 3. Робота з композитором	8	—
4	Тема 4. Монтаж шуму 1. Емоційний ефект від шуму. 2. Створення шумових ефектів та способи запису. 3. Цілі та завдання шуму в драматургії фільму.	6	—
5	Тема 5. Тонування 1. Переваги тонування 2. Повне та часткове тонування. 3. Технічні рішення тонування фільму. 4. Підбір тембрів і фактур 5. Практичне створення власних бібліотек 6. Інструменти обробки звуку	4	—
	Всього	28	—

1. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Звук та музика у кіно» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Звук та музика у кіно — зміст курсу 1. Реферати та доклади в обсязі до 5 сторінок за темами розділу.	4	—
2	Тема 2. Музика у кіно 1. Перегляд фільмів за рекомендаціями викладача. Ессе з аналізом музичних складовин двох фільмів. 2. Реферат за біографіями кінокомпозиторів до 5 сторінок.	9	—
3	Тема 3. Монтаж музики в кіно 1. Відбір музичних композицій для фільмів різноманітних жанрів (драма, триллер, комедія) 2. Монтаж музики у відеофрагменті за допомогою комп'ютерних програм. 3. Письмове формулювання творчого завдання для композитора згідно власного сценарію	8	—
4	Тема 4. Монтаж шуму 1. Запис шумових ефектів за обраною класифікацією (стуки, шорозхи, кроки, вулиця, тощо) 2. Монтаж шумів у відеофрагменті за допомогою комп'ютерних програм.	4	—
5	Тема 5. Тонування 1. Формування технічного райдеру для тонування фільму 2. Формування творчих завдань для тонування фрагменту фільма на прикладах відомих кіносцен. 3. Тонування відеофрагменту з вдох складовин (шуми\голос, шуми\ музика, голос\музика) 4. Класифікація по категоріям звукових файлів 5. Практичні завдання у комп'ютерних програмах з обробки звуку (Audition, Soundforge)	9	—
	Всього	34	—

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит.
--	--

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі здобувачами

1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Олійник С. В. Історія зарубіжної музики: методичні рекомендації до організації самостійної роботи здобувачів. Житомир : вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2021. 50 с.
2. Брюховецька Л. І. Таємна історія фільмів. Пам'ять документів / Кінематографічні студії. Випуск 12. Київ : ФОП Маслаков, 2021. 316 с.
3. Брюховецька Л., Канівець А. Українська анімація: збірник статей / Лариса Брюховецька, Анастасія Канівець. Київ : Фенікс, 2018. 264 с.
4. Burrows T. The Art of Sound. A Visual History for Audiophiles. Thames and Hudson, 2017. 352 p
5. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1896–1995 / пер. з фр. С. Довганюк ; ред. В. Войтенко. Київ : KINO-КОЛО, 2005. 464 с
6. Бедакова С.В. Історія зарубіжної музики (кінець XVI-XIX століття). Навчальний посібник. Миколаїв. 306 с.
7. Смалій Г. А. Теорія музики: Підруч. для навч. закл. освіти, культури і мистецтв. Харків : Вид-во «Ранок», 2013. 392 с.
8. Брюховецька Л. І. Кіномистецтво : навчальний посібник для здобувачів вищих навчальних закладів. Київ : Логос, 2011. 390

Додаткова:

1. Архангородська А. В. Музикознавчі та кінознавчі інтерпретації драматургічних функцій кіномузики: історіографія питання // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 3. Київ, 2013. С. 162–165.
2. Безклубенко С. Українське кіно : начерк історії. Київ : Альтерпрес, 2004. 192 с.
3. Брюховецька Л. І. Специфіка поетичного бачення в мистецтві кіно // Наукові записки НаУКМА. 1999. Т. 9 : Спеціальний випуск : у 2 ч. Ч. 1. С. 198–202.
4. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1896–1995 / пер. з фр. С. Довганюк ; ред. В. Войтенко. Київ : KINO-КОЛО, 2005. 464 с.
5. Думає як митець. Вілл Гомперц. Київ: ArtHuss, 2018. 176 с.

Інформаційні ресурси:

1. Інтернет-видання з авторськими дослідженнями візуального мистецтва: кіно, серіалів, відеоарту. URL: <https://moviegram.com.ua> (дата звернення 21.07.2022)
2. Енциклопедія сучасної України URL: <https://esu.com.ua> (дата звернення 21.07.2022)
3. Медіа про музику й культуру України та світу. URL: <https://slukh.media> (дата звернення 21.07.2022)
4. Іван Левицький. Основи теорії музики. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levytskyi_Ivan_skrypal/Osnovy_teorii_muzyky.pdf?PHPSESSID=gpcsu4eddm71r5hvrniigq7hq2 (дата звернення 21.07.2022)
5. Смалій Г. А. Теорія музики: Підруч. для навч. закл. освіти, культури і мистецтв. Харків : Вид-во «Ранок», 2013. 392 с. URL: <https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/d09ed181d0bdd0bed0b2d0b8-d182d0b5d0bed180d196d197-d0bcd183d0b7d0b8d0bad0b8.-d0a1d0bcd0b0d0b3d0bbd196d0b9-d093.d090..pdf> (дата звернення 21.07.2022)
6. Українська музична енциклопедія. URL: https://musicinukrainian.files.wordpress.com/2020/11/ukrainska_muzychna_entsyklopediia_tom_1.pdf (дата звернення 21.07.2022)
7. Бедакова С.В. Історія зарубіжної музики (кінець XVI-XIX століття). Навчальний посібник. Миколаїв. 306 с. URL: <https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/byedakova-s.-v.-2018-istoriya-zarubizhnoyi-muzyky-kinecz-hvi---hih-stolittya.pdf> (дата звернення 21.07.2022)